

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

21. března 2013 *

„Telekomunikační služby — Směrnice 2002/20/ES — Články 3 a 12 až 14 — Práva na užívání rádiových frekvencí — Poplatky za práva na užívání rádiových frekvencí — Jednorázové poplatky za přidělení a prodloužení platnosti práv na užívání rádiových frekvencí — Metoda výpočtu — Změny existujících práv“

Ve věci C-375/11,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Cour constitutionnelle (Belgie) ze dne 16. června 2011, došlým Soudnímu dvoru dne 15. července 2011, v řízení

Belgacom SA,

Mobistar SA,

KPN Group Belgium SA

proti

Belgickému státu,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen, vykonávající funkci předsedy čtvrtého senátu, J.-C. Bonichot, C. Toader, A. Prechal a E. Jarašiūnas (zpravodaj), soudci,

generální advokát: N. Jääskinen,

vedoucí soudní kanceláře: R. Šereš, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. června 2012,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Belgacom SA N. Cahen a I. Mathy, avocats,
- za Mobistar SA V. Vanden Ackerem, avocate,
- za KPN Group Belgium SA A. Verheydenem a K. Stasem, avocats,
- za belgickou vládu T. Maternem a M. Jacobs, jako zmocněnci, ve spolupráci s D. Lagassem, avocat,

* Jednací jazyk: francouzština.

— za kyperskou vládu D. Kalli, jako zmocněnkyní,
— za litevskou vládu D. Kriauciūnasem a A. Svinkūnaitė, jako zmocněnci,
— za nizozemskou vládu C. Wissels a C. Schillemans, jako zmocněnkyněmi,
— za Evropskou komisi C. Vrignon a L. Nicolae, jakož i G. Braunem, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 25. října 2012,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 3 a 12 až 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační“ směrnice) (Úř. věst. L 108, s 21; Zvl. vyd. 13/29, s. 337).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Belgacom SA (dále jen „Belgacom“), Mobistar SA (dále jen „Mobistar“) a KPN Group Belgium SA (dále jen „KPN Group Belgium“) na straně jedné a belgickým státem na straně druhé o soulad poplatků, které tito mobilní operátoři dluží na základě článků 2 a 3 zákona ze dne 15. března 2010 (*Moniteur belge* ze dne 25. března 2010, s. 18849, dále jen „zákon ze dne 15. března 2010“), kterým se mění článek 30 zákona ze dne 13. června 2005 o elektronických komunikacích (*Moniteur belge* ze dne 20. června 2005, s. 28070, dále jen „zákon ze dne 13. června 2005“), se systémem poplatků stanoveným „autorizační“ směrnicí.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová“ směrnice) (Úř. věst. L 108, s. 33, dále jen „rámcová směrnice“) stanoví v článku 8 nazvaném „Cíle politiky a regulační zásady“ následující:

„1. Členské státy zajistí, aby při plnění regulačních úkolů uvedených v této směrnici a ve zvláštních směrniciích přijímaly vnitrostátní regulační orgány veškerá přiměřená opatření, která směřují k dosažení cílů stanovených v odstavcích 2, 3 a 4. Taková opatření musí být přiměřená daným cílům.

Členské státy zajistí, aby při plnění regulačních úkolů uvedených v této směrnici a ve zvláštních směrniciích, zejména těch, jejichž cílem je zajištění účinné hospodářské soutěže, vnitrostátní regulační orgány v nejvyšší míře zohlednily potřebu vytvářet předpisy neutrální z hlediska technologie.

[...]

2. Vnitrostátní regulační orgány podporují hospodářskou soutěž při zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací a přiřazených zařízení a doplňkových služeb mimo jiné tím, že:

[...]

- b) zajišťují, aby nedocházelo k narušování nebo omezování hospodářské soutěže v odvětví elektronických komunikací;

- c) podporují účinné investice do infrastruktury a podporují inovaci a
 - d) podporují účinné používání rádiových frekvencí a zdrojů číslování a zajišťují jejich účinnou správu.
- [...]"

4 Body 32 a 33 odůvodnění „autorizační“ směrnice uvádí následující:

„(32) Kromě správních poplatků lze vybírat ještě poplatky za užívání rádiových frekvencí a čísel jako nástroj k zajištění optimálního využití takových zdrojů. Takové poplatky by neměly bránit vývoji inovačních služeb a hospodářské soutěži na trhu. Touto směrnicí není dotčen účel, k němuž jsou využívány poplatky za práva na užívání. Takové poplatky lze například použít k financování činností vnitrostátních regulačních orgánů, které nelze pokrýt správními poplatky. Pokud se v případě konkurenčních nebo srovnávacích výběrových řízení jedná u poplatků za práva na užívání rádiových frekvencí zcela nebo zčásti o jednorázovou částku, měly by platební podmínky zajišťovat, aby takové poplatky v praxi nevedly k výběru na základě kritérií, která nesouvisí s cílem zajistit optimální využití rádiových frekvencí. Komise může pravidelně uveřejňovat srovnávací studie, pokud jde o nejlepší praxi pro přidělování rádiových frekvencí, přidělování čísel a udělování práva omezit vlastnická práva třetích osob.

(33) Členské státy mohou mít potřebu měnit práva, podmínky, postupy a poplatky týkající se obecného oprávnění a práv na užívání, pokud jsou k tomu objektivní důvody. Takové změny by měly být náležitě oznámeny všem zainteresovaným stranám s dostatečným předstihem, aby jim byla dána odpovídající příležitost vyjádřit své názory na všechny tyto změny.“

5 Článek 3 „autorizační“ směrnice nazvaný „Obecné oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací“ v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Členské státy zajistí volnost v zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací, které podléhají podmínkám stanoveným v této směrnici. Za tímto účelem nesmějí členské státy bránit podnikům v zajišťování sítí nebo poskytování služeb elektronických komunikací s výjimkou případů, kdy je to nezbytné z důvodů stanovených v čl. 46 odst. 1 Smlouvy.

2. Zajišťování sítí nebo poskytování služeb elektronických komunikací může podléhat pouze obecnému oprávnění, aniž jsou dotčeny zvláštní povinnosti uvedené v čl. 6 odst. 2 nebo práva na užívání uvedená v článku 5. [...]"

6 Článek 12 „autorizační“ směrnice, nazvaný „Správní poplatky“, stanoví:

„1. Jakékoli správní poplatky ukládané podnikům, které poskytují službu nebo zajišťují síť podle obecného oprávnění nebo kterým bylo uděleno právo na užívání:

- a) souhrnně pokrývají jen ty správní náklady, které vzniknou při řízení, kontrole a prosazování systému obecného oprávnění, práv na užívání a zvláštních povinností uvedených v čl. 6 odst. 2, které mohou zahrnovat náklady na mezinárodní spolupráci, harmonizaci a normalizaci, analýzu trhu, sledování plnění a na další kontrolu trhu, jakož i na regulační činnost zahrnující přípravu a prosazování sekundárního práva a správních rozhodnutí, jako jsou rozhodnutí o přístupu a propojení, a
- b) jsou ukládány jednotlivým podnikům objektivním, průhledným a přiměřeným způsobem, který minimalizuje dodatečné správní náklady a související poplatky.

2. Pokud vnitrostátní regulační orgány ukládají správní poplatky, zveřejní každoročně přehled svých správních nákladů a celkovou částku vybraných poplatků. Podle rozdílu mezi celkovou částkou poplatků a správními náklady budou provedeny odpovídající úpravy.“

- 7 Článek 13 téže směrnice, nazvaný „Poplatky za práva na užívání a za práva na instalování zařízení“, stanoví:

„Členské státy mohou povolit příslušnému orgánu ukládat poplatky za práva na užívání rádiových frekvencí nebo čísel nebo za práva na instalování zařízení na veřejném nebo soukromém majetku, přes něj nebo pod ním tak, aby odrážely potřebu zajistit optimální využití těchto zdrojů. Členské státy zajistí, aby takové poplatky byly objektivně odůvodněné, průhledné, nediskriminační a přiměřené z hlediska jejich zamýšleného účelu, a vezmou v úvahu cíle uvedené v článku 8 [rámcové směrnice].“

- 8 Článek 14 „autorizační“ směrnice nazvaný „Změna práv a povinností“ zní:

„1. Členské státy zajistí, aby se mohla práva, podmínky a postupy týkající se obecných oprávnění, práv na užívání nebo práv na instalování zařízení měnit pouze v objektivně odůvodněných případech a přiměřeným způsobem. Odpovídajícím způsobem se podává oznámení o záměru učinit takové změny a zainteresovaným stranám, včetně uživatelů a spotřebitelů, musí být poskytnuta dostatečná lhůta k vyjádření názorů na navrhované změny, a to nejméně čtyři týdny, s výjimkou mimořádných okolností.

2. Členské státy nesmějí omezovat ani odnímat práva na instalování zařízení před uplynutím doby, na kterou byla udělena, s výjimkou odůvodněných případů a popřípadě v souladu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy týkajícími se náhrady za odejmutí práv.“

- 9 Část B přílohy „autorizační“ směrnice stanoví:

„Podmínky, které mohou být spojeny s právy na užívání rádiových frekvencí

[...]

6. Poplatky za použití v souladu s článkem 13 této směrnice.

[...]“

- 10 Článek 14 „autorizační“ směrnice, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/140/ES ze dne 25. listopadu 2009 (Úř. věst. L 337, s. 37) stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby se mohla práva, podmínky a postupy týkající se obecných oprávnění, práv na užívání nebo práv na instalování zařízení měnit pouze v objektivně odůvodněných případech a přiměřeným způsobem s tím, že se případně zohlední zvláštní podmínky týkající se převoditelných práv na užívání rádiových frekvencí. Kromě případů, kdy jsou navrhovány pouze drobné změny, s nimiž držitel práv nebo obecného oprávnění souhlasil, se oznámení o záměru učinit takové změny podává odpovídajícím způsobem a zainteresovaným subjektům, včetně uživatelů a spotřebitelů, musí být poskytnuta dostatečná lhůta k vyjádření názorů na navrhované změny, a to nejméně čtyři týdny, s výjimkou mimořádných okolností.

2. Členské státy neomezí ani neodejmou práva na instalování zařízení ani práva na užívání rádiových frekvencí před uplynutím doby, na kterou byla udělena, s výjimkou odůvodněných případů a popřípadě v souladu s přílohou a s příslušnými vnitrostátními právními předpisy týkajícími se náhrady za odejmutí práv.“

11 Článek 5 odst. 1 směrnice 2009/140 stanoví:

„Členské státy do 25. května 2011 přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Budou tyto předpisy používat od 26. května 2011.

[...].“

Belgické právo

12 Článek 30 zákona ze dne 13. června 2005 stanovil toto:

„1. Práva na užívání uvedená v článku 11 [práva na užívání čísla] a v článku 18 [práva na užívání rádiových frekvencí] mohou podléhat poplatkům, aby se zajistilo optimální využití těchto prostředků. Poplatky vybírá [Institut belge des services postaux et des télécommunications, Belgický úřad pro poštovní a telekomunikační služby, dále jen ‚IBPT‘].

2. Král určí na základě stanoviska [IBPT] výši a podmínky týkající se poplatků uvedených v odstavci 1.“

13 Článek 2 zákona ze dne 15. března 2010 stanoví:

„Článek 30 zákona ze dne 13. června 2005 [...] se mění takto:1) mezi odstavce 1 a 2 se vkládají odstavce 1/1, 1/2, 1/3 a 1/4, které zní následovně:

„1/1. Za účelem uvedeným v odstavci 1 se operátorům, kterým byla udělena práva na užívání rádiových frekvencí pro účely provozování sítě a poskytování mobilních služeb elektronických komunikací určených pro veřejnost, ukládá zejména povinnost uhradit jednorázový poplatek, a to na začátku doby platnosti práv na užívání.

Výše tohoto jednorázového poplatku se určí při přidělení frekvencí.

Jednorázový poplatek činí:

- 1 51 644 eur/MHz/měsíc v kmitočtových pásmech 880–915 MHz a 925–960 MHz. Získání práva na užívání v kmitočtových pásmech 880–915 MHz a 925–960 MHz zahrnuje též získání práv na užívání v kmitočtových pásmech 1 710–1 785 a 1 805–1 880 MHz: rozsah frekvenčního spektra přiděleného v pásmech 1 710–1 785 a 1 805–1 880 MHz se rovná dvojnásobku rozsahu frekvenčního spektra přiděleného v pásmech 880–915 MHz a 925–960 MHz, zaokrouhleného směrem nahoru na násobek 5 MHz. Odchylně od výše uvedeného jednorázový poplatek za rozsah frekvenčního spektra přiděleného ke dni 1. ledna 2010 v pásmech 880–915 MHz a 925–960 MHz platí až do dne 26. listopadu 2015, a to i pro maximální rozsah spektra, který mohl být přidělen dne 1. ledna 2010 v pásmech 710–1 785 a 1 805–1 880 MHz;
- 2 20 833 eur/MHz/měsíc v kmitočtových pásmech 1 920–1 980 MHz a 2 110–2 170 MHz, kromě případu, kdy celkový rozsah frekvenčního spektra vlastněné operátorem v těchto kmitočtových pásmech nepřekračuje 2 x 5 MHz. V tomto posledně uvedeném případě činí jednorázový poplatek 32 000 eur/MHz/měsíc;
- 3 2 778 eur/MHz/měsíc v kmitočtovém pásmu 2 500–2 690 MHz.

Pro zájemce o přidělení frekvencí formou dražby se stanoví vyvolávací cena, která odpovídá minimální částce jednorázového poplatku stanoveného v odstavci 1/1.

1/2. Pro každé období, na které má být uvedené povolení prodlouženo, se operátorům ukládá úhrada jednorázového poplatku.

Výše tohoto jednorázového poplatku odpovídá jednorázovému poplatku uvedenému v odst. 1/1 prvním pododstavci.

Při stanovení výše poplatku se zohlední ta část práv na užívání, kterou si operátor přeje po prodloužení zachovat.

Pokud chce operátor převést frekvenční spektrum, musí toto spektrum tvořit souvislý blok.

1/3. Platba jednorázové poplatku se uskuteční do patnácti dnů od začátku doby platnosti uvedené v odst. 1/1 prvním pododstavci nebo případně do patnácti dnů od začátku doby prodloužení platnosti uvedené v odst. 1/2 prvním pododstavci.

Odchylně od předchozího pododstavce může operátor provést platbu takto:

- a) operátor zaplatí poměrně k počtu měsíců zbývajících až do následujícího kalendářního roku, a to do patnácti dnů od začátku doby platnosti uvedené v odst. 1/1 prvním pododstavci nebo případně do patnácti dnů od počátku doby prodloužení platnosti uvedené v odst. 1/2 druhém pododstavci;
- b) dále operátor zaplatí nejpozději ke dni 15. prosince celý jednorázový poplatek za následující rok. Pokud platnost oprávnění uplyne během následujícího roku, operátor zaplatí poměrnou částku k počtu měsíců zbývajících do uplynutí platnosti práv na užívání;
- c) zákonná úroková sazba, stanovená v souladu s čl. 2 odst. 1 zákona ze dne 5. května 1865 o úrokové půjčce se použije od šestnáctého dne po začátku doby platnosti uvedené v odst. 1/1 prvním pododstavci nebo případně od šestnáctého dne po začátku doby prodloužení platnosti uvedené v odst. 1/2 prvním pododstavci;
- d) zároveň s platbou jednorázového poplatku zaplatí operátor úroky z nadále dlužné částky.

Operátor informuje [IBPT] o své volbě ve dvou pracovních dnech od začátku doby platnosti uvedené v odst. 1/1 prvním pododstavci nebo případně od začátku doby prodloužení platnosti uvedené v odst. 1/2 prvním pododstavci.

Jednorázový poplatek nemůže být v žádném případě předmětem náhrady, a to v plné výši, ani částečně.

1/4. Pokud operátor neuhradí jednorázový poplatek v plné výši nebo částečně pro příslušná kmitočtová pásma uvedená v odst. 1/1 bodech 1, 2 nebo 3, budou mu odejmuta veškerá práva na užívání příslušných kmitočtových pásem.²⁾ Odstavec 2 se doplňuje slovy „s výjimkou toho, co je uvedeno v odst. 1/1, 1/2 a 1/3.“

¹⁴ Článek 3 zákona ze dne 15. března 2010 stanoví:

„Pokud bude lhůta, která je operátorům stanovena pro případ vzdání se možnosti automatického prodloužení oprávnění, překročena již v okamžiku vstupu tohoto zákona v platnost, lze operátorovi přechodně umožnit, aby se přesto možnosti prodloužení svých práv na užívání vzdal, a to až do prvního dne dalšího období obnovených práv na užívání, aniž by byl povinen uhradit jednorázový poplatek za toto další období.“

15 Článek 4 zákona ze dne 15. března 2010 stanoví:

„Tento zákon nabude účinnost ke dni svého zveřejnění v *Moniteur belge* [*Moniteur belge* ze dne 25. března 2010, s. 18849].“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 16 Společnosti Belgacom, Mobistar a KPN Group Belgium jsou operátory mobilních telefonních sítí, kteří se stali držiteli oprávnění spojených s právy na užívání rádiových frekvencí 900 MHz, 1800 MHz a 2000 až 2600 MHz v Belgii.
- 17 Zákon ze dne 12. prosince 1994 (*Moniteur belge* ze dne 22. prosince 1994, s. 31624) liberalizoval odvětví mobilní telefonie v Belgii tím, že umožnil radě ministrů, aby jiným operátorům, než je bývalý veřejný operátor, udělovala individuální oprávnění k poskytování služeb mobilní telefonie v kmitočtovém pásmu 900 MHz na období patnácti let ode dne jeho vydání.
- 18 Dne 27. listopadu 1995 udělila rada ministrů oprávnění společnosti Mobistar, zatímco Belgacom Mobile obdržela dne 2. července 1996 se zpětnou účinností ke dni 8. dubna 1995 oprávnění provozovat síť pro kanály 900 MHz, které již užívala na základě smlouvy o správě s belgickým státem. Jako protihodnotu museli oba operátoři zaplatit každý jednorázový koncesní poplatek ve výši přibližně 9 miliard BEF (tedy 223 104 172,30 eur) jakož i roční poplatky za užívání rádiových frekvencí, které uhradili IBPT.
- 19 V roce 1997 rozhodla belgická vláda zpřístupnit k provozu pásmo DCS 1800 MHz, aby připravila vstup třetího či dokonce čtvrtého operátora na trh. Královská vyhláška ze dne 24. října 1997 o zřizování a provozování mobilních sítí DCS-1800 určila postup pro získání oprávnění ke zřízení a provozování mobilní telefonní sítě DCS-1800 tak, že stanovila, že takové oprávnění je platné na období patnácti let ode dne vydání oprávnění k provozování sítě. Dne 2. července 1998, získala společnost KPN Group Belgium (dříve KPN Orange SA, poté BASE SA) oprávnění k pásmu 1800 MHz za platbu jednorázového koncesního poplatku ve výši 8,005 miliard BEF (tedy 198 438 766,50 eur) a ročních poplatků za užívání frekvencí.
- 20 S ohledem na nevýhody, které představovalo užívání frekvencí 1800 MHz oproti frekvencím 900 MHz, zejména slabší dosah základnových stanic, který vyžadoval instalaci většího počtu antén na dosažení téhož pokrytí, se IBPT v roce 2003 rozhodl přidělit některé kanály 900 MHz společnosti KPN Group Belgium a výměnou za to přidělit rovněž některé kanály 1800 MHz společností Belgacom a Mobistar. V důsledku toho využívala KPN Group Belgium od roku 2003 dodatečné frekvence 900 MHz jako protihodnotu za udělení frekvencí v pásmu 1 800 MHz společností Belgacom a Mobistar. Vyváženosť počtu kanálů, které byly takto přiděleny každému z tří operátorů, měla trvat až do roku 2015.
- 21 Královská vyhláška ze dne 18. ledna 2001 zavedla postup udělování oprávnění pro systémy třetí generace UMTS, které využívají kmitočtová pásma v rozmezí mezi 1 885–2 025 MHz a 2 110–2 200 MHz. Společnosti Belgacom, Mobistar a KPN Group Belgium se přihlásily jako uchazeči a získaly oprávnění k zavedení těchto systémů za jednorázový koncesní poplatek ve výši 150 milionu eur zaplacený každým z těchto operátorů na dobu dvaceti let s možným prodloužením královskou vyhláškou o pět let.
- 22 V době udělení každého z těchto oprávnění se společností Belgacom, Mobistar a KPN Group Belgium zavázaly jako protihodnotu uhradit:

— jednorázový koncesní poplatek;

- roční poplatek za poskytnutí frekvencí a
 - roční poplatek za správu oprávnění.
- 23 Rozhodnutím ze dne 25. listopadu 2008 IBPT odmítl konkludentní prodloužení platnosti oprávnění používat rádiové frekvence druhé generace (2G), které byly poskytnuty třem operátorům Belgacom, Mobistar a KPN Group Belgium, s cílem uložit nový poplatek a zavést co nejúčinnější politiku pro toto spektrum.
- 24 Společnosti Belgacom, Mobistar a KPN Group Belgium napadly toto rozhodnutí před bruselským odvolacím soudem, který jej zrušil rozsudkem ze dne 20. července 2009 týkajícím se společnosti Belgacom a rozsudkem ze dne 22. září 2009 týkajícím se společnosti Mobistar. Na základě těchto dvou rozsudků se IBPT rozhodl vzít zpět své rozhodnutí ze dne 25. listopadu 2008 vztahující se na společnost KPN Group Belgium, aby zajistil stejné zacházení se všemi třemi operátory.
- 25 Po těchto rozsudcích bruselského odvolacího soudu přijal belgický zákonodárce dne 15. března 2010 zákon, kterým se mění článek 30 zákona ze dne 13. června 2005. Jak vyplývá z článků 2 a 3 zákona ze dne 15. března 2010, citovaných v bodech 13 a 14 tohoto rozsudku, tento zákon stanoví:
- jednorázový poplatek, který nahrazuje dřívější jednorázový koncesní poplatek mobilních telefonních operátorů, aby se zaručilo optimální využití rádiových frekvencí, a účtuje se nejen v okamžiku udělení oprávnění v souvislosti s právy na užívání rádiových frekvencí, ale rovněž při každém prodloužení platnosti existujícího oprávnění;
 - výše jednorázového poplatku, která se liší v závislosti na dotčené rádiové frekvenci a stanoví se na základě jednorázového koncesního poplatku placeného operátory, když poprvé získají oprávnění, a to buď formou srovnávacího nabídkového řízení, nebo při prodeji v dražbě;
 - možnost mobilních telefonních operátorů vzdát se svých práv na užívání před začátkem jejich doby platnosti a nemuset uhradit jednorázový poplatek za práva, jichž se vzdali, a
 - kromě jednorázového poplatku, povinnost operátorů, kteří jsou držiteli oprávnění, platit každý rok dva poplatky, a sice poplatek určený k úhradě nákladů za poskytnutí frekvencí a poplatek určený k pokrytí nákladů za správu spojených s oprávněním.
- 26 Společnosti Belgacom, Mobistar a KPN Group Belgium podaly ke Cour Constitutionnelle žalobu směřující ke zrušení článků 2 a 3 zákona ze dne 15. března 2010. Na podporu svých návrhových žádání zejména tvrdily, že tato ustanovení jsou v rozporu s články 3 a 12 až 14 „autorizační“ směrnice. Konkrétně zpochybňují skutečnost, že jednorázový poplatek se účtuje nejen při udělení oprávnění, ale rovněž při jeho prodloužení a že je doplňkem k poplatku za poskytnutí frekvencí, který ročně hradí. Společnosti Belgacom, Mobistar a KPN Group Belgium rovněž napadají částku a způsoby výpočtu jednorázového poplatku v rozsahu, v němž by se měl vypočítat v závislosti na tržní hodnotě pro operátory, a nikoliv v závislosti na hospodářské hodnotě frekvencí.
- 27 Předkládající soud uvádí, že z přípravných prací na zákoně ze dne 15. března 2010 vyplývá, že jednorázový poplatek představuje náhradu za užívání frekvencí a sleduje stejný cíl, jako je cíl ročních poplatků za poskytnutí frekvencí, platbu posledně uvedených poplatků přitom nenahrazuje. Uvádí, že z uvedených přípravných prací dále vyplývá, že zákonodárce měl za to, že články 2 a 3 zákona ze dne 15. března 2010, jejichž platnost je napadena před předkládajícím soudem, jsou v souladu s „autorizační“ směrnicí, protože stanoví rozdělení poplatků hrazených za užívací práva na poplatky jednorázové a na poplatky roční. Jednorázový poplatek totiž pokrývá právo na užívání frekvencí a odpovídá hodnotě spektra jako vzácného zdroje, zatímco roční poplatek pokrývá náklady za užívání těchto frekvencí, tj. kontrolu, koordinaci, přezkum a další činnosti příslušného orgánu.

28 Za těchto podmínek se Cour constitutionnelle rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Umožňují články 3, 12 a 13 [„autorizační“] směrnice, v současnosti platném znění, členským státům, aby operátorům, kteří jsou držiteli individuálních práv na užívání frekvencí mobilních sítí na dobu patnácti let v rámci oprávnění k zavedení a zajišťování mobilní sítě na svém území, udělených podle režimu staršího právního rámce, ukládaly jednorázový poplatek za prodloužení platnosti jejich individuálních práv na užívání frekvencí, jehož výše, závisající na počtu frekvencí a na počtu měsíců, jichž se práva na užívání týkají, se stanoví na základě bývalého jednotného koncesního poplatku, vázaného na vydání výše uvedených oprávnění, přičemž tento jednorázový poplatek doplňuje roční poplatek za poskytnutí frekvencí, který má pokrýt zejména náklady na poskytnutí frekvencí a zároveň částečně odrážet hodnotu těchto frekvencí, s tím, že cílem obou těchto poplatků je podpořit optimální využití frekvencí, a dále poplatek, který má pokrýt náklady za spojenou s povolením?
- 2) Umožňují články 3, 12 a 13 téže „autorizační“ směrnice členským státům, aby operátorům, kteří si přejí nabýt nových práv na užívání mobilních frekvencí, ukládaly jednorázový poplatek, jehož výše se určuje formou dražby v okamžiku přidělování frekvencí, s cílem tyto frekvence zhodnotit, přičemž tento jednorázový poplatek doplňuje roční poplatek za poskytnutí frekvencí, který má pokrýt zejména náklady na poskytnutí frekvencí a zároveň částečně odrážet hodnotu těchto frekvencí s tím, že cílem obou těchto poplatků je podpořit optimální využití frekvencí, a dále roční poplatek, který má pokrýt náklady za správu spojenou s povoleními k zavádění a zajišťování mobilních sítí, udělenými podle režimu staršího právního rámce?
- 3) Umožňuje čl. 14 odst. 2 téže „autorizační“ směrnice členskému státu, aby operátorům mobilních sítí ukládal pro další období, na která má být prodloužena platnost jejich individuálních práv na užívání mobilních frekvencí, kterých již někteří z těchto operátorů nabyli, před začátkem tohoto dalšího období jednorázový poplatek za prodloužení platnosti práv na užívání frekvencí, které měli před tímto dalším obdobím, a to s cílem umožnit optimální využití frekvencí prostřednictvím jejich zhodnocení, přičemž tento jednorázový poplatek doplňuje roční poplatek za poskytnutí frekvencí, který má pokrýt zejména náklady na poskytnutí frekvencí a zároveň částečně odrážet hodnotu těchto frekvencí s tím, že cílem obou těchto poplatků je podpořit optimální využití frekvencí, a dále roční poplatek, který má pokrýt náklady za správu spojenou s povoleními k zavádění a zajišťování mobilních sítí, udělenými podle režimu staršího právního rámce?
- 4) Umožňuje čl. 14 odst. 1 téže „autorizační“ směrnice členskému státu, aby jako další podmínku pro nabytí a prodloužení platnosti práv na užívání frekvencí stanovil úhradu jednorázového poplatku, jehož výše není omezena a určuje se formou dražby, přičemž tento jednorázový poplatek doplňuje roční poplatek za poskytnutí frekvencí (který má pokrýt zejména náklady na poskytnutí frekvencí a zároveň částečně odrážet hodnotu těchto frekvencí s tím, že cílem obou těchto poplatků je podpořit optimální využití frekvencí), a dále roční poplatek, který má pokrýt náklady za správu spojenou s povoleními k zavádění a zajišťování mobilních sítí, udělenými podle režimu staršího právního rámce?“

K předběžným otázkám

K prvním dvěma otázkám

K přípustnosti

- 29 Kyperská vláda zpochybňuje přípustnost druhé předběžné otázky tím, že tvrdí, že odpověď na tuto otázku není objektivně nezbytná pro vyřešení sporu v původním řízení. Druhá otázka se totiž týká poskytnutí nových práv na užívání rádiových frekvencí, ačkoliv z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že se spor týká prodloužení platnosti práv na užívání rádiových frekvencí.
- 30 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru posuzovat, vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí ze strany Soudního dvora rozhodnout o žádosti podané vnitrostátním soudem je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém, nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudek ze dne 12. července 2012, VALE Építési, C-378/10, bod 18 a citovaná judikatura).
- 31 V projednávané věci se druhá předběžná otázka týká výkladu „autorizační“ směrnice v rozsahu, v němž se týká možnosti členských států ukládat jednorázový poplatek mobilním operátorům, kteří žádají o získání nových práv na užívání rádiových frekvencí. Ze spisu však vyplývá, že články 2 a 3 zákona ze dne 15. března 2010, které jsou předmětem žaloby na neplatnost ve věci v původním řízení, stanoví jednorázový poplatek nejenom při prodloužení platnosti práv na užívání rádiových frekvencí, ale rovněž při nových nabytích těchto práv.
- 32 Za těchto okolností nelze mít za to, že požadovaný výklad nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení. Druhou předběžnou otázku je proto třeba považovat za přípustnou.

K věci samé

- 33 Podstatou prvních dvou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je to, zda je třeba vykládat články 3, 12 a 13 „autorizační“ směrnice v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát ukládal mobilním operátorům, kteří jsou držiteli práv na užívání rádiových frekvencí, jednorázový poplatek vybíraný jak za nové nabytí práv na užívání rádiových frekvencí, tak za jejich prodloužení, který doplňuje nejen roční poplatek za poskytnutí frekvencí, jenž má pokrýt především náklady na poskytnutí frekvencí a zároveň částečně odrážet hodnotu těchto frekvencí, přičemž cílem obou těchto poplatků je podpořit optimální využití vzácného zdroje, kterým jsou tyto radiové frekvence, ale rovněž poplatek, který má pokrýt náklady na správu spojenou s povolením.
- 34 Předkládající soud se rovněž táže na to, zda jsou v souladu s těmito ustanoveními „autorizační“ směrnice způsoby stanovení výše jednorázového poplatku za práva na užívání rádiových frekvencí, která se stanoví buď odkazem na bývalý jednorázový koncesní poplatek vypočtený na základě počtu frekvencí a počtu měsíců, jichž se práva na užívání týkají, nebo prostřednictvím dražby v okamžiku přidělování frekvencí.
- 35 Úvodem je třeba konstatovat, že články 3 a 12 této směrnice, které se týkají povinnosti členských států zajistit volnost v zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací a způsobů ukládání „správních poplatků“ se nepoužijí na takový poplatek, jako je poplatek dotčený v původním řízení, na který se nevztahuje ani jeden z těchto dvou případů.

- 36 Jak vyplývá z prvních dvou otázek, předkládající soud tedy žádá Soudní dvůr o výklad „autorizační“ směrnice, pokud jde zaprvé o možnost členského státu ukládat jednorázový poplatek mobilním operátorům a zadruhé o způsoby stanovení výše jednorázového poplatku jak z důvodu nabytí, tak z důvodu obnovení platnosti práv na užívání rádiových frekvencí.
- 37 Pokud jde o ukládání jednorázového poplatku, je třeba úvodem konstatovat, že se „autorizační“ směrnice týká pouze postupu udělování práv na užívání rádiových frekvencí a neobsahuje žádné zvláštní ustanovení, které by stanovilo podmínky postupu prodloužení platnosti již přidělených práv na užívání rádiových frekvencí.
- 38 Jak nicméně uvedl generální advokát v bodě 40 svého stanoviska, jestliže členský stát udělí jednotlivá užívací práva na omezené období, musí být prodloužení takového oprávnění považováno za udělení nových práv na nové období.
- 39 V důsledku toho je třeba konstatovat, že v souladu s „autorizační“ směrnicí musí postup udělování práv na užívání rádiových frekvencí a postup prodloužení platnosti těchto práv podléhat témuž režimu. Článek 13 „autorizační“ směrnice se tedy musí na oba postupy použít stejným způsobem.
- 40 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že z ustálené judikatury vyplývá, že v rámci „autorizační“ směrnice nemohou členské státy uložit jiné poplatky za zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací než ty, které tato směrnice stanoví (obdobně viz rozsudky ze dne 18. července 2006, Nuova società di telecomunicazioni, C-339/04, Sb. rozh. s. I-6917, bod 35, ze dne 10. března 2011, Telefónica Móviles España, C- 85/10, Sb. rozh. s. I-1575, bod 21, jakož i ze dne 12. července 2012, Vodafone España a France Telecom España, C-55/11, C-57/11 a C-58/11, bod 28).
- 41 Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, ve věci v původním řízení chce vnitrostátní soud v zásadě zjistit, zda článek 13 „autorizační“ směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát ukládal operátorům jednorázový poplatek za taková „práva na užívání rádiových frekvencí“, jako jsou práva dotčená v původním řízení, ačkoliv je jim již ukládán zaprvé roční poplatek za poskytnutí frekvencí a zadruhé poplatek, který má pokrýt náklady za správu spojenou s povolením.
- 42 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle článku 13 „autorizační“ směrnice mohou členské státy za práva na užívání rádiových frekvencí stanovit nad rámec poplatků směřujících k pokrytí administrativních nákladů poplatků, jehož cílem je zajištění optimálního využití tohoto zdroje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. října 2005, ISIS Multimedia Net a Firma O2, C-327/03 a C-328/03, Sb. rozh. s. I-8877, bod 23, jakož i výše uvedený rozsudek Telefónica Móviles España, bod 24).
- 43 Článek 13 „autorizační“ směrnice však nestanoví výslovně ani formu, kterou musí mít takový poplatek za užívání rádiových frekvencí, ani četnost jeho ukládání.
- 44 Naopak z bodu 32 odůvodnění „autorizační“ směrnice vyplývá, že v případě poplatků za užívání rádiových frekvencí se může jednat o jednorázovou částku nebo o pravidelné částky.
- 45 Z judikatury Soudního dvora kromě toho vyplývá, že „autorizační“ směrnice nepředjímá účel, k němuž jsou tyto poplatky vybírány (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Telefónica Móviles España, bod 33).
- 46 Nicméně článek 13 této směrnice ukládá členským státům zajistit, aby poplatky za užívání rádiových frekvencí byly objektivně odůvodněné, transparentní, nediskriminační a přiměřené z hlediska zamýšleného účelu a braly v úvahu cíle uvedené v článku 8 rámcové směrnice, mezi jinými podporu hospodářské soutěže a účinné používání rádiových frekvencí.

- 47 Z uvedeného článku 13 a bodu 32 odůvodnění „autorizační“ směrnice rovněž vyplývá, že poplatek ukládaný operátorům telekomunikačních služeb za využití zdrojů musí sledovat cíl zajistit optimální využití takových zdrojů a nebránit vývoji inovačních služeb a hospodářské soutěži na trhu.
- 48 Články 12 a 13 „autorizační“ směrnice tedy nebrání takovým vnitrostátním právním předpisům, jako jsou předpisy dotčené v původním řízení, které stanoví ukládání poplatku, jehož cílem je podpořit optimální využití frekvencí, i když tento poplatek doplňuje jiný roční poplatek, který je rovněž zčásti určen ke stejnému účelu, za předpokladu, že soubor těchto poplatků dodržuje podmínky uvedené v bodě 46 a 47 tohoto rozsudku, ověření čehož je na předkládajícím soudu.
- 49 Pokud jde o způsoby stanovení výše takového jednorázového poplatku za práva na užívání rádiových frekvencí, o jaký se jedná ve věci v původním řízení, je třeba uvést, že „autorizační“ směrnice stanoví požadavky, které musí členské státy respektovat při určení výše poplatku za využití rádiových frekvencí, avšak výslovně neupravuje konkrétní způsob určení výše takového poplatku (výše uvedený rozsudek *Telefónica Móviles España*, bod 25).
- 50 V tomto ohledu je třeba připomenout, že povolení užívat veřejný statek, který představuje omezený zdroj, umožňuje držiteli tohoto povolení realizovat značný hospodářský prospěch a uděluje mu výhody ve vztahu k dalším provozovatelům, kteří si rovněž přejí užívat a využívat tento zdroj, což odůvodňuje uložení poplatku reflektujícího zejména hodnotu užívání dotčeného omezeného zdroje (výše uvedený rozsudek *Telefónica Móviles España*, bod 27).
- 51 Za těchto podmínek předpokládá zajištění cíle, aby provozovatelé optimálně využívali omezené zdroje, k nimž mají přístup, že výše tohoto poplatku je stanovena přiměřeně vzhledem k hodnotě využití těchto zdrojů, což vyžaduje zohlednění hospodářské a technologické situace dotčeného trhu (výše uvedený rozsudek *Telefónica Móviles España*, bod 28).
- 52 Z toho vyplývá, jak uvedl generální advokát v bodech 54 a 55 svého stanoviska, že stanovení poplatku za práva na užívání rádiových frekvencí odkazem buď na výši bývalého jednorázového koncesního poplatku vypočteného na základě počtu frekvencí a počtu měsíců, jichž se práva na užívání týkají, nebo na částky vyplývající z dražeb, může představovat přiměřenou metodu k určení hodnoty rádiových frekvencí.
- 53 S přihlédnutím k zásadám použitým Belgickým královstvím při stanovení výše bývalého jednorázového koncesního poplatku se totiž zdá, že jak jedna, tak druhá z těchto metod umožňují získat částky, které souvisí s předpokládanou výnosností dotyčných rádiových frekvencí. „Autorizační“ směrnice nebrání tomu, aby se při stanovení výše těchto poplatků použilo takové kritérium.
- 54 S ohledem na všechny tyto úvahy je třeba na první dvě otázky odpovědět tak, že články 12 a 13 „autorizační“ směrnice je třeba vykládat v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát ukládal mobilním operátorům, kteří jsou držiteli práv na užívání rádiových frekvencí, jednorázový poplatek hrazený jak za nabytí nových práv na užívání rádiových frekvencí, tak za prodloužení jejich platnosti, který doplňuje nejen roční poplatek za poskytnutí frekvencí, jenž má podpořit optimální využití zdrojů, ale rovněž poplatek, který má pokrýt náklady na správu spojenou s povolením, za předpokladu, že tyto poplatky mají skutečně zajistit optimální využití zdroje, kterým jsou tyto rádiové frekvence, že jsou objektivně odůvodněné, transparentní, nediskriminační a přiměřené z hlediska jejich zamýšleného účelu a že berou v úvahu cíle uvedené v článku 8 rámcové směrnice, ověření čehož je na předkládajícím soudu.
- 55 Za téhož předpokladu může stanovení jednorázového poplatku za práva na užívání rádiových frekvencí odkazem buď na výši bývalého jednorázového koncesního poplatku vypočteného na základě počtu frekvencí a počtu měsíců, jichž se práva na užívání týkají, nebo na částky vyplývající z dražeb, představovat přiměřenou metodu k určení hodnoty rádiových frekvencí.

Ke čtvrté otázce

- 56 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu, na kterou je třeba odpovědět před třetí otázkou, je, zda čl. 14 odst. 1 „autorizační“ směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát uložil mobilnímu operátorovi takový poplatek, o jaký se jedná ve věci v původním řízení.
- 57 Je třeba uvést, že čl. 14 odst. 1 „autorizační“ směrnice stanoví, že členský stát je oprávněn měnit práva, podmínky a postupy týkající se práv na užívání rádiových frekvencí v objektivně odůvodněných případech a přiměřeným způsobem. Navíc tento článek stanoví, že se odpovídajícím způsobem podává oznámení o záměru učinit takové změny a že zainteresovaným stranám musí být možné poskytnout dostatečnou lhůta k vyjádření názorů, a to nejméně čtyři týdny.
- 58 Dále z části B bodu 6 přílohy „autorizační“ směrnice vyplývá, že ukládání poplatků za práva na užívání rádiových frekvencí v souladu s článkem 13 je jednou z podmínek, které mohou být spojeny s právy na užívání rádiových frekvencí.
- 59 Z toho vyplývá, že ukládání takového jednorázového poplatku, jako je poplatek dotčený v původním řízení, představuje změnu podmínek použitelných na operátory, kteří jsou držiteli práva na užívání rádiových frekvencí. Členský stát je tedy povinen zajistit, aby byly dodrženy podmínky, které jsou stanovené pro změnu režimu poplatků ukládaných mobilním operátorům za práva na užívání rádiových frekvencí.
- 60 Je tudíž třeba uvést, že členský stát, který si přeje změnit poplatky použitelné na dříve poskytnutá práva na užívání rádiových frekvencí, musí dbát na to, aby tato změna byla v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 14 odst. 1 „autorizační“ směrnice, a sice byla objektivně odůvodněná, provedená přiměřeným způsobem, jakož i předem oznámená všem zainteresovaným stranám, aby mohly vyjádřit své názory. Je věcí předkládajícího soudu, aby s ohledem na okolnosti věci dotčené v původním řízení ověřil, zda byly dodrženy podmínky stanovené v čl. 14 odst. 1 „autorizační“ směrnice.
- 61 V této souvislosti je třeba zdůraznit, že zavedení poplatku v souladu s podmínkami stanovenými v článku 13 „autorizační“ směrnice, jak jsou uvedeny v bodech 46 a 47 tohoto rozsudku, musí být považováno za objektivně odůvodněné a provedené přiměřeným způsobem.
- 62 S ohledem na výše uvedené je třeba odpovědět na čtvrtou otázku tak, že čl. 14 odst. 1 „autorizační“ směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát uložil mobilnímu operátorovi takový poplatek, o jaký se jedná ve věci v původním řízení, za předpokladu, že tato změna je objektivně odůvodněná, provedená přiměřeným způsobem a že byla předem oznámena všem zainteresovaným stranám, aby mohly vyjádřit své názory, přičemž je věcí předkládajícího soudu, aby toto ověřil s ohledem na okolnosti věci dotčené v původním řízení.

Ke třetí otázce

- 63 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 14 odst. 2 „autorizační“ směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát uložil mobilnímu operátorovi takový poplatek, o jaký se jedná ve věci v původním řízení.
- 64 Je třeba uvést, že podle čl. 14 odst. 2 „autorizační“ směrnice členský stát nesmí omezovat ani odnímat práva na užívání rádiových frekvencí, s výjimkou odůvodněných případů a popřípadě v souladu s přílohou „autorizační“ směrnice a s příslušnými vnitrostátními právními předpisy týkajícími se náhrady za odejmutí práv.

- 65 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že pojmy „omezení“ a „odnětí práv“ na užívání rádiových frekvencí se v odstavci 2 článku 14 „autorizační“ směrnice se vztahují, na rozdíl od odstavce 1 téhož článku, pouze na případy, kdy může být změněn obsah a rozsah těchto práv.
- 66 I když připustíme, že s ohledem na lhůtu pro provedení „autorizační“ směrnice byla tato směrnice použitelná na skutečnosti v původním řízení, nemůže v žádném případě skutečnost, že se mobilním operátorům ukládají takové poplatky, jako jsou poplatky dotčené v původním řízení, ovlivnit obsah a rozsah práv na užívání rádiových frekvencí přiznaných dotčným operátorům. Proto je třeba konstatovat, že změna režimu poplatků nepředstavuje omezení nebo odnětí práv na užívání rádiových frekvencí ve smyslu čl. 14 odst. 2 „autorizační“ směrnice.
- 67 S ohledem na výše uvedené je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 14 odst. 2 „autorizační“ směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát uložil mobilnímu operátorovi takový poplatek, o jaký se jedná ve věci v původním řízení.

K nákladům řízení

- 68 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) Články 12 a 13 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační“ směrnice) je třeba vykládat v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát ukládal mobilním operátorům, kteří jsou držiteli práv na užívání rádiových frekvencí, jednorázový poplatek hrazený jak za nabytí nových práv na užívání rádiových frekvencí, tak za prodloužení jejich platnosti, který doplňuje nejen roční poplatek za poskytnutí frekvencí, jenž má podpořit optimální využití zdrojů, ale rovněž poplatek, který má pokrýt náklady na správu spojenou s povolením, za předpokladu, že tyto poplatky mají skutečně zajistit optimální využití zdroje, kterým jsou tyto rádiové frekvence, že jsou objektivně odůvodněné, transparentní, nediskriminační a přiměřené z hlediska jejich zamýšleného účelu a že berou v úvahu cíle uvedené v článku 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová“ směrnice), ověření čehož je na předkládajícím soud.

Za téhož předpokladu může stanovení výše jednorázového poplatku za práva na užívání rádiových frekvencí odkazem buď na částku bývalého jednorázového koncesního poplatku vypočteného na základě počtu frekvencí a počtu měsíců, jichž se práva na užívání frekvencí týkají, nebo na částky vyplývající z dražeb, představovat přiměřenou metodu pro určení hodnoty rádiových frekvencí.

- 2) Článek 14 odst. 1 směrnice 2002/20 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, že nebrání tomu, aby členský stát uložil mobilnímu operátorovi takový poplatek, o jaký se jedná ve věci v původním řízení, za předpokladu, že tato změna je objektivně odůvodněná, provedená přiměřeným způsobem a že byla předem oznámena všem zainteresovaným stranám, aby mohly vyjádřit své názory, přičemž je věcí předkládajícího soudu, aby toto ověřil s ohledem na okolnosti věci dotčené v původním řízení.

- 3) **Článek 14 odst. 2 směrnice 2002/20 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát uložil mobilnímu operátorovi takový poplatek, o jaký se jedná ve věci v původním řízení.**

Podpisy.